

**ГРАДСКА УПРАВА
ГРАДА БИЈЕЉИНА**

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА
ГРАДА БИЈЕЉИНА ЗА 2021. ГОДИНУ**

Бијељина, март 2022. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
2. ОПШТЕ СТАЊЕ ПРИВРЕДЕ ГРАДА БИЈЕЉИНА	4
2.1. Број и структура привредних субјеката према величини и врсти дјелатности ...	4
2.2. Увоз–извоз и покривеност	5
2.3. Самостално предузетништво	6
2.4. Финансијски показатељи пословања привреде	7
2.5. Просјечна плата	8
3. АНАЛИЗА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА БИЈЕЉИНА	8
3.1. Стопа незапослености	11
4. АНАЛИЗА ЗАПОСЛЕНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА БИЈЕЉИНА	11
4.1. Запошљавање лица са евиденције у периоду од 2019. до 2021. године	14
5. ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА БИЈЕЉИНА.....	17
5.1. СЦ1 Повећати запосленост и економску активност становништва у Граду Бијељина	17
5.2. СЦ2 Одржати постојећа и осмислити нова радна мјеста у привреди Града Бијељина	22
6. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ	26

1. УВОД

Скупштина Града Бијељина је на сједници одржаној дана 31. октобра 2019. године донијела Закључак о усвајању Акционог плана запошљавања Града Бијељина 2019-2023. године, број: 01-013-33-4/19.

Акциони план запошљавања Града Бијељина за период 2019–2023. година, представља обједињени преглед стратешких и оперативних циљева, мјера, активности, индикатора и кључних актера активне политике запошљавања које у склопу мјера које остварује Република Српска спроводи и Град Бијељина у оквиру својих надлежности. Акционим планом запошљавања предвиђене су мјере и активности које у сарадњи са републичким и локалним институцијама Град може да оствари у области привреде, образовања, омладинске политике, социјалне укључености, а које су од значаја и утицаја на област политике запошљавања.

Циљ овог Извјештаја је да представи резултате имплементације Акционог плана запошљавања Града Бијељина током 2021. године. Документ, такође, садржи препоруке за будући рад и предлаже мјере за побољшање процеса и резултата имплементације Акционог плана запошљавања.

Подаци који су коришћени приликом израде Извјештаја прикупљани су од релевантних одјељења и одсјека Града Бијељина одговорних за реализацију и праћење имплементације пројеката, као и од релевантних екстерних јавних установа и предузећа која су дефинисана као носиоци имплементације одређених стратешких пројеката.

2. ОПШТЕ СТАЊЕ ПРИВРЕДЕ ГРАДА БИЈЕЉИНА

Град Бијељина се налази на другом мјесту, односно међу првих шест по степену развијености у РС, односно БиХ и сврстава се у најперспективније средине како на ентитетском, тако и на државном нивоу. Од претежно руралне средине, у последњих 15 година, Град Бијељина је претворен у регионални центар сјевероисточног дијела РС, односно БиХ, који својим привредним амбијентом може парирати другим центрима у окружењу.

У последњих седам година, Град Бијељина остварује сталан пораст битних параметара који се односе на привредни амбијент, тако да је у периоду од 2014. до 2020. године број пословних субјеката, који своју дјелатност обављају на подручју Града, повећан за 224 привредна субјекта, и закључно са 31. децембром 2020. године износио је 2.935 (од чега привредна друштва: 1.069, самостални предузетници: 1.866). Такође, у наведеном периоду, број запослених остварује сталан раст из године у годину, тако да у 2014. години, број запослених износи 19.952, док у истом периоду 2020. године износи 23.841, при чему се број незапослених лица са евиденције ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - филијала Бијељина константно смањује.¹

2.1. Број и структура привредних субјеката према величини и врсти дјелатности

На подручју Града Бијељина у 2020. години привредну дјелатност обављало је укупно 1.069 привредних друштава (предузећа), која су предала финансијски обрачун АПИФ-у – Одјељење Бијељина. Посматрано по дјелатностима, највеће учешће у броју активних предузећа има трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала (39,01%) и прерађивачка индустрија (14,69%). Слједи стручне, научне и техничке дјелатности (9,54%), грађевинарство (7,48%), дјелатности здравствене заштите и социјалног рада (6,36%), саобраћај и складиштење (5,89%), те остале дјелатности са мањим учешћем.

Највеће учешће у броју активних предузећа припада групи микро предузећа – 459 предузећа или 42,94%, затим малих предузећа – 445 предузећа или 41,63%. У групи средњих предузећа ради 113 предузећа, што чини 10,57% и у групи великих ради 52 предузећа или 4,86%.

ДЈЕЛАТНОСТ	Број предузећа 2020. година	Величина			
		микро	мала	средња	велика
Пољопривреда, шумарство и риболов	36	17	15	3	1
Вађење руда и камена	5	3	2	0	0
Прерађивачка индустрија	157	49	72	23	13
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	6	2	3	0	1
Снабдијевање водом, канализација,	13	4	5	3	1

¹ Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ, Републички завод за статистику, ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине					
Грађевинарство	80	30	37	8	5
Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	417	158	180	55	24
Саобраћај и складиштење	63	22	30	10	1
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	16	5	7	3	1
Информације и комуникације	36	19	13	2	2
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	5	2	3	0	0
Пословање некретнинама	10	0	9	1	0
Стручне, научне и техничке дјелатности	102	64	36	1	1
Административне и помоћне услужне дјелатности	21	12	9	0	0
Образовање	19	13	5	1	0
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	68	50	16	0	2
Умјетност, забава и рекреација	7	2	2	3	0
Остале услужне дјелатности	8	7	1	0	0
УКУПНО	1.069	459	445	113	52

Табела 1. Број правних лица, структура према величини и дјелатности за 2020. годину²

2.2. Увоз–извоз и покривеност

Привредни субјекти са подручја Града Бијељина током 2020. године остварили су вриједност извоза од 162,6 милиона КМ, што представља пораст у односу на претходну годину за 14,7 милиона КМ. У истом периоду вриједност увоза износила је 597,8 милиона КМ, што представља смањење за 6,1 милиона КМ.

Година	Вриједност увоза у КМ	Вриједност извоза у КМ	Покривеност увоза извозом у %
2017.	529.019.733	124.266.977	23,49
2018.	542.149.000	126.480.000	23,33
2019.	604.300,000	147.900,000	24,47
2020.	597.886.000	162.669.000	27,20

Табела 2. Спољнотрговинска размјена привреде Града Бијељина³

²Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ.

³Републички завод за статистику Републике Српске.

Највећа вриједност извоза остварена је у прерађивачкој индустрији 147,9 милиона КМ, а такође и на страни увоза 535,1 милион КМ. Слједи пољопривредна производња са оствареним извозом од 9,8 милиона КМ и увозом од 61,4 милиона КМ.

У прошлој години Град Бијељина је највише извозио у сљедеће земље: Пољска (39,3 милиона КМ), Њемачка (32,7 милиона КМ), Словенија (16,2 милиона КМ), Хрватска (15,8 милиона КМ), Србија (13,1 милиона КМ) и остале земље са мањим појединачним учешћем.

Земље са највећим износом увоза су: Србија (108,8 милиона КМ), Њемачка (85,5 милиона КМ), Кина (53,6 милиона КМ), Италија (40,7 милиона КМ), Словенија (32,1 милиона КМ) и остале.

2.3. Самостално предузетништво

У наредном табеларном прегледу приказани су показатељи о броју предмета из области управног рјешавања о обављању занатско-предузетничке дјелатности.

Дјелатност	Одобрења за рад	Сталне одјаве	Привремени престанак	Наставак рада	Одјаве по сили закона	Остале промјене
Трговина	74	55	15	2	12	65
Угоститељство	65	44	10	4	10	34
Занатство	125	55	29	1	11	53
Услуге	40	18	7	0	3	9
Агенције	91	13	3	0	1	44
Саобраћај	18	8	28	0	2	16
Укупно	413	193	92	7	39	221

Табела 3. Број предмета о обављању занатско-предузетничке дјелатности у 2021. години⁴

Током 2021. године издато је 413 одобрења за рад у оквиру предузетничке дјелатности, што је 153 више него претходне године.

Такође, у истом периоду стално су одјављене 193 предузетничке радње, што је 8 више него претходне године, док је привремени престанак рада пријавило 92 предузетника (161 мање него претходне године). На дан 31.12.2021.године, у статусу привремене одјаве дјелатности налазе се 43 предузетника.

Главни разлози за одјаву рада предузетника, као и привремени престанак обављања дјелатности, проузроковани су вишом силом због епидемије вируса Корона. Остали разлози за одјаву рада предузетника су нерентабилност пословања изазвана недостатком посла, високим обавезама, високим цијенама енергената, скупим кредитима, слабом куповном моћи становништва и нелојалном конкуренцијом великих предузећа и трговачких ланаца, као и све чешћи одлазак у иностранство.

⁴ Одјељење за привреду Града Бијељина.

Закон о занатско-предузетничкој дјелатности прописао је могућност предузетницима да привремено престану са радом у складу са законом. Након истека рока за привремени престанак, предузетници су дужни да поднесу пријаву о поновном почетку обављања дјелатности у року од осам дана по истеку привременог престанка обављања дјелатности. Предузетницима који не изврше ову обавезу у прописаном року, регистрациони орган јединице локалне самоуправе рјешењем ће утврдити престанак обављања дјелатности и брисати предузетника из регистра. По том основу током шест мјесеци 2021. године, по службеној дужности одјављено је 39 предузетника.

Дјелатност	Активни предузетници 2021. година	%	Активни предузетници 2020. година	%
Трговина	612	29,58	592	31,72
Занатство	667	32,24	598	32,05
Угоститељство	301	14,55	276	14,79
Агенције, услуге	353	17,06	281	15,06
Саобраћај	136	6,57	119	6,38
Укупно	2.069	100,00	1.866	100,00

Табела 4. Преглед самосталних предузетника у 2021 и 2020. години разврстани по дјелатности⁵

На дан 31.12.2021. године у Граду Бијељина послује 203 предузетника више него у истом периоду претходне године, а укупан број активних предузетника је 2.069. Пораст броја активних предузетника остварен је у свим секторима, а највише у сектору интелектуалних услуга и занатства. У годинама иза нас примат у броју регистрованих дјелатности је имала трговина, а од 2020.године године тај статус припада занатству.

Већ четврту годину заредом, у Бијељини је забиљежен тренд континуираног раста броја предузетника – од 1831 на крају 2018. године, 1854 на крају 2019. године, 1866 на крају 2020.године, до 2069 на крају 2021. године. По броју регистрованих и броју активних предузетника, Бијељина се налази на другом мјесту у Републици Српској.

2.4. Финансијски показатељи пословања привреде

На основу годишњих финансијских извјештаја за пословну 2020. годину, привреда Града Бијељина остварила је мању вриједност укупних прихода, укупних расхода, нето добитка у односу на 2019. годину, док је вриједност нето губитка у порасту:

Година	Укупан приходу КМ	Укупни расходи у КМ	Нето добитак у КМ	Нето губитак у КМ	Број субјеката
2017.	2.205.553.642	2.074.724.714	147.149.970	31.597.332	2.886
2018.	2.302.308.410	2.163.596.279	153.375.195	30.447.860	2.893
2019.	2.376.760.287	2.215.924.892	177.690.874	34.787.625	2.906
2020.	2.297.054.077	2.145.661.310	173.166.049	36.242.297	2.935

⁵ Одјељење за привреду Града Бијељина.

Табела 5. Финансијски резултат пословања привреде Града Бијељина⁶

2.5. Просјечна плата

Висина просјечне мјесечне **нето плате** (плата након опорезивања) запослених на подручју града Бијељина у 2021. години износила је 945,00 КМ. Просјечна мјесечна нето примања запослених на подручју Града Бијељина нижа су од просјека на нивоу РС.

	2017. година	2018. година	2019. година	2020. година	2021. година
Нето плата – Р. Српска	831,00	857,00	906,00	956,00	1.003,50
Нето плата – Бијељина	772,00	796,00	847,00	885,00	945,00

Табела 6: Просјечне нето плате у Републици Српској и Граду Бијељина у КМ⁷

3. АНАЛИЗА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА БИЈЕЉИНА

Стање незапослености на подручју Града Бијељина у току 2021. године, показује константан пад броја незапослених лица на евиденцији ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - Биро Бијељина у односу на претходну годину када су биле присутне велике осцилације у броју незапослених лица на евиденцији због почетка пандемије вируса COVID-19 у Републици Српској, односно БиХ, што је довело до повећања броја незапослених лица у периоду забране рада привредних субјеката.

Мјесец	2019. година	2020. година	2021. година
јануар	10.229	9.855	9.445
фебруар	10.140	9.664	9.141
март	9.927	9.293	8.752
април	9.736	9.628	8.361
мај	9.570	9.927	7.770
јун	9.475	10.174	7.519
јул	9.483	10.315	7.395
август	9.467	10.309	7.177
септембар	9.305	9.097	7.060
октобар	9.203	9.170	6.955
новембар	9.235	9.133	6.857
децембар	9.516	9.247	6.818

Табела 7. Стање на евиденцији ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - Биро Бијељина за 2019, 2020 и 2021. годину⁸

⁶ Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ.

⁷ Републички завод за статистику.

⁸ ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

Мјесечна анализа у 2021. години указује на сталан пад незапослених лица који је 31. јануара износио 9.445, а 31. децембра 6.818 лица, што представља пад од 2.627 лица за 12 мјесеци. Овај пад је уједно и највећи у односу на 2019. и 2020. годину, упркос Covid-19 мјерама које су још увијек на снази и у 2021. години. Од када је у трећем кварталу 2020. године омогућен рад привредним субјектима на подручју Града Бијељина, број незапослених је у сталном паду.

Степен стручног образовања	2019. година		2020. година		2021 година	
	Број	%	Број	%	Број	%
1–НК	1.826	19,19	1.556	16,85	976	14,21
од тога жена	948	9,97	798	8,52	496	7,28
2–ПК–НСС	427	4,49	417	4,52	306	4,93
од тога жена	264	2,77	256	2,66	191	2,80
3–КВ	3.022	31,76	2.836	30,68	2.027	29,52
од тога жена	1.184	12,44	1.134	12,16	842	12,36
4–ССС	2.677	28,13	2.779	30,06	2.126	31,18
од тога жена	1.832	19,25	1.898	20,52	1.480	21,70
5–ВКВ	88	0,92	76	0,83	59	0,85
од тога жена	10	0,10	10	0,10	7	0,10
6–1 ВШС	134	1,41	134	1,46	111	1,63
од тога жена	83	0,87	86	0,93	73	1,07
6-2 ВШС – специјалист	-	0,00	1	0,01	-	-
од тога жена	-	0,00	1	0,01	-	-
7–1 ВСС (180 ECTS)	-	-	178	1,93	-	-
од тога жена	-	-	131	1,40	-	-
7-2 ВСС (240 ECTS)	1.342	14,10	1.149	12,45	1.213	17,68
од тога жена	969	10,19	886	9,44	915	13,42
7–3 магистри и мастери (300 ECTS)	-	-	100	1,10	-	-
од тога жена	-	-	76	0,80	-	-
7-4 магистар стари програм	-	-	6	0,06	-	-
од тога жена	-	-	3	0,03	-	-
7-5 ВСС (360 ECTS)	-	-	3	0,03	-	-
од тога жена	-	-	0	0,00	-	-
8–доктори наука	-	-	2	0,02	-	-
од тога жена	-	-	0	0,00	-	-
УКУПНО	9.516	100	9.247	100	6.818	100
од тога жена	5.290	55,59	5.259	56,57	4.004	58,73

Табела 8. Квалификациона и полна структура активне понуде незапослених лица ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - Биро Бијељина за 2019, 2020 и 2021. годину⁹

⁹ ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

У табели су дати прегледи учешћа стручне спреме, односно квалификационе и полне структуре незапослених лица која чине активну понуду радне снаге 2019, 2020. и 2021. године. Активна понуда радне снаге у 2021. години указује на смањивање незапослености свих квалификационих структура у односу на 2019. и 2020. годину.

Графикон 1. Годишњи просјек кретања новопријављених лица на евиденцији ЈУ Завод за запошљавање РС - филијала Бијељина од 1. јануара 2019 до 31. децембра 2021. године¹⁰

Број новопријављених лица у посматраном периоду биљежи пад, који се наставља из претходног периода, и према стању на евиденцији ЈУ Завода за запошљавања РС - филијала Бијељина у децембру 2019. износи 605 лица, док у истом периоду 2021. године износи 406.

Година	Брисани ради запослења	Брисани ради обављања приватне дјелатности	Брисани по другом основу	Укупно
2019. година	4.616	105	4.795	9.516
2020. година	3.570	95	3.671	7.336
2021. година	3.167	137	4.702	8.006

Табела 9. Преглед разлога престанка вођења евиденције ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - филијала Бијељина у периоду од 2019. до 31. децембра 2021. године¹¹

¹⁰ ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

¹¹ ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

Тренд смањења броја лица која су брисана са евиденције ради запошљавања, односно обављања приватне дјелатности је у константном паду још од 2015. године, међутим тај пад је знатно убрзан у 2020. години, посебно због појаве вируса COVID-19, који је утицао на смањење потражње за новим запослењем у привредним субјектима, при чему је тај пад настављен и у 2021. години. Примичетан је пораст брисања лица ради обављања приватне дјелатности у 2021. години, док је претходних година ова ставка била у константном паду.

3.1. Стопа незапослености

Административна стопа незапослености рачуна се као однос броја незапослених и укупног броја радне снаге, коју чини збир броја запослених и незапослених на подручју Града Бијељина.

Према званичним подацима за 2020. годину, број незапослених износио је 9.247¹², а број запослених 23.841¹³, при чему административна стопа незапослености износи 27,95%.

4. АНАЛИЗА ЗАПОСЛЕНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА БИЈЕЉИНА

Укупан број запослених на подручју града Бијељина у 2020. години, према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске износи 23.841 лица, од којих је 20.641 запослено у пословним субјектима док су 3.200 лица предузетници и запослени код предузетника. Број запослених лица је повећан у односу на 2019. годину за укупно 1.045 лица, при чему је повећан и удио жена у укупном броју запослених за 366.

Година	Запослени у пословним субјектима		Предузетници и запослени код предузетника		УКУПНО ЗАПОСЛЕНИ	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
2019	19.542	8.677	3.254	2.571	22.796	10.248
2020	20.641	-	3.200	-	23.841	10.614

Табела 10: Запослени у граду Бијељина у 2019 и 2020. години¹⁴

У структури запослених по подручјима дјелатности највеће учешће традиционално остварују запослени у подручју трговине на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала са 25,89%, затим слиједи прерађивачка индустрија са 19,00%, јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање са 8,38%, образовање са 7,68%, дјелатности здравствене заштите и социјалног рада са 6,55%, грађевинарство са 4,90%, дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство са 4,40%, док је у осталим дјелатностима запослено 23,20% од укупног броја запослених.

¹² ЈУ Завод за запошљавање РС (<http://www.zzzrs.net>).

¹³ Републички завод за статистику Републике Српске.

¹⁴ Републички завод за статистику Републике Српске.

Подручја		Запослени 2019. године	Запослени 2020. године
А	Пољопривреда, шумарство и риболов	320	289
Б	Вађење руда и камена	13	13
Ц	Прерађивачка индустрија	3.973	4.432
Д	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	475	416
Е	Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	476	485
Ф	Грађевинарство	1.123	1.143
Г	Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	5.916	6.037
Х	Саобраћај и складиштење	1.013	981
И	Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	1.079	1.026
Ј	Информације и комуникације	553	601
К	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	527	500
Л	Пословање некретнинама	83	92
М	Стручне, научне и техничке дјелатности	766	724
Н	Административне и помоћне услужне дјелатности	325	337
О	Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	1.892	1.955
П	Образовање	1.801	1.792
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1.503	1.527
Р	Умјетност, забава и рекреација	432	423
С	Остале услужне дјелатности	526	555
	УКУПНО	22.796	23.321

Табела 11: Број запослених у граду Бијељина према подручјима дјелатности у 2019 и 2020. години¹⁵

Број запослених радника у 2020. години повећан је у 10 подручја, док је у осталим забиљежен пад или стагнирање броја запослених у односу на 2019. годину.

Сљедећа табела приказује број запослених према степену стручног образовања, без предузетника и лица запослених код предузетника на дан 31. децембар 2020.

¹⁵ Републички завод за статистику Републике Српске

године. Највећи број запослених је са средњом стручном спремом, односно 52,09%, затим слиједи висока стручна спрема са 24,44%, квалификовани са 9,85%, неквалификовани са 4,47%, виша стручна спрема са 3,88%, висококвалификовани са 1,51%, магистри са 1,23%, нижа стручна спрема са 1,16%, доктори наука са 0,77% и полуквалификовани са 0,60%. Посматрано у односу на претходну годину пораст запослених остварен је у образовним категоријама доктор наука, магистар, ВСС, ССС и НК, док су остале категорије забиљежиле благи пад у запослености.

Стручна спрема	Запослени	Мушкарци	Жене
Доктори наука	155	78	77
Магистри	247	95	152
Висока стручна спрема	4.914	2.117	2.797
Виша стручна спрема	780	323	457
Средња стручна спрема	10.474	5.920	4.554
Нижа стручна спрема	234	166	68
Висококвалификовани	303	271	32
Квалификовани	1.981	1.502	479
Полуквалификовани	120	85	35
Неквалификовани	900	454	446
УКУПНО	20.108	11.011	9.097

Табела 12: Запослени према степену стручног образовања без предузетника и запослених код предузетника¹⁶ у 2020. години

Највећи број запослених према облику својине је у приватном сектору 16.002, односно 68,61%, затим слиједе сљедећи сектори, државни са 5.781 или 24,79%, мјешовити са 1.054 или 4,52%, без ознаке својине 459 или 1,97% и задружни са 25 запослених или 0,11%. У односу на претходну годину, остварен је пораст у државном и приватном сектору.

Облик својине	Запослени 2019.година	Запослени 2020.година
Државна	5.720	5.781
Приватна	15.452	16.002
Задружна	25	25
Мјешовита	1.599	1.054
Без ознаке својине	-	459
УКУПНО	22.796	23.321

Табела 13: Запосленост према облику својине¹⁷ у 2019 и 2020. години

Према облику организовања највећи број лица запослен је у друштвима са ограниченом одговорношћу – 11.603 лица или 49,75%, установама 3.970 или 17,02%, акционарским друштвима 2.380 или 10,21%, тијелима законодавне и извршне власти 1.120 или 4,80%, итд. У односу на претходну годину, пораст запослених остварен је у јавним предузећима, друштвима са ограниченом одговорношћу, фондовима,

¹⁶ Републички завод за статистику Републике Српске

¹⁷ Републички завод за статистику Републике Српске

микрокредитним организацијама, установама, тијелима законодавне и извршне власти, судским и правосудним органима и удружењима.

Облик организовања	Запослени 2019.година	Запослени 2020.година
Јавно предузеће	167	176
Акционарско друштво	2.506	2.380
Друштво са ограниченом одговорношћу	11.036	11.603
Ортачко друштво	9	7
Задруга	34	34
Фонд	210	211
Микрокредитна организација	36	38
Установа	3.876	3.970
Тијело законодавне и извршне власти	1.112	1.120
Судски и правосудни орган	310	317
Удружење	230	242
Представништво страних лица	2	0
Остали облици организовања	14	10
Укупно – пословни субјекти	19.542	20.108
Предузетници	3.254	3.213
УКУПНО	22.796	23.321

Табела 14: Запослени према облику организовања¹⁸ у 2019 и 2020. години

4.1.Запошљавање лица са евиденције у периоду од 2019. до 2021. године

Мјесец	2019. година	2020. година	2021. година
јануар	180	233	148
фебруар	383	301	278
март	484	308	323
април	383	91	305
мај	395	202	299
јун	297	311	283
јул	316	391	290
август	330	362	217
септембар	531	404	376
октобар	638	411	231
новембар	354	352	229
децембар	325	204	188
Укупно запослених	4.616	3.570	3.167

Табела 15. Преглед броја запослених лица на мјесечном нивоу у периоду од 2019. до 31. децембра 2021. године¹⁹

¹⁸Републички завод за статистику Републике Српске

Запошљавање лица са евиденције ЈУ Завод за запошљавање РС – филијала Бијељина у посматраном периоду традиционално осцилира из мјесеца у мјесец као и претходних година, при чему се укупан број запошљавања смањивао из године у годину да би у 2019. години забиљежио пораст од 588 запослених у односу на 2018. годину. Међутим, као што је и видљиво из претходне табеле, појавом пандемије вируса COVID-19 у Републици Српској, односно БиХ, смањује се и потражња за запошљивим лицима, што је довело до смањења запошљавања лица са евиденције за 1.449 у 2021. години у односу на 2019. годину.

Година	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА							УКУПНО
	НК	ПК– НСС	КВ	ССС	ВКВ	ВШС	ВСС	
2019. година	541	166	1.397	1.563	28	37	989	4.721
2020. година	375	112	1.049	1.172	19	31	907	3.665
2021. година	297	96	917	1.063	15	22	894	3.304

Табела 16. Преглед брисаних лица са евиденције ЈУ Завод за запошљавање РС – филијала Бијељина због запослења и обављања самосталне дјелатности по степену стручне спреме за период од 2019. до 31. децембра 2021. године²⁰

У квалификационој структури запослених лица са евиденције ЈУ Завод за запошљавање РС - филијала Бијељина за 2019, 2020. и 2021. годину, највећи број запослених су лица са СССР (32,49%), иза њих је КВ (28,77%), ВСС (23,87%), и остали са мањим учешћем.

¹⁹Билтен – Статистички преглед, ЈУ Завод за запошљавање РС.

²⁰Билтен – Статистички преглед, ЈУ Завод за запошљавање РС

Легенда**A** – пољопривреда, лов и шумарство**B** – рибарство**C** – рударство**D** – прерађивачка индустрија**E** – снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом**F** – грађевинарство**G** – трговина**H** – угоститељство**I** – саобраћај, складиштење и везе**J** – финансијско посредовање**K** – пословање некретнинама, изнајмљивање и пословне услуге**L** – јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање**M** – образовање**N** – здравствена и социјална заштита**O** – остале јавне, друштвене, социјалне и личне услужне дјелатности**P** – приватна домаћинства са запосленим лицима**Q** – екстериторијалне организације и тијела**0** – остало

Дјелатност	2019. година		2020. година		2021. година	
A	14	0,29%	12	0,33%	20	0,61%
B	0	0,00%	0	0,00%	1	0,03%
C	5	0,10%	2	0,06%	3	0,09%
D	1.006	21,31%	880	24,12%	751	22,73%
E	32	0,68%	160	4,37%	42	1,27%
F	352	7,45%	322	8,79%	259	7,84%
G	1.036	21,94%	644	17,58%	735	22,25%
H	312	6,60%	280	7,65%	302	9,14%
I	120	2,54%	79	2,16%	102	3,09%
J	46	0,98%	29	0,79%	24	0,73%
K	178	3,78%	99	2,70%	87	2,63%
L	93	1,97%	127	3,46%	78	2,36%
M	370	7,84%	331	9,04%	413	12,50%
N	144	3,07%	156	4,25%	128	3,87%
O	994	21,05%	539	14,70%	359	10,86%
P	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Q	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
0	19	0,40%	0	0,00%	0	0,00%
УКУПНО	4.721	100,00%	3.665	100,00%	3.304	100,00%

Табела 17. Број запослених лица са евиденције ЈУ Завод за запошљавање РС - филијала Бијељина по дјелатностима у периоду од 2019. до 31. децембра 2021. године²¹²¹Билтен – Статистички преглед, ЈУ Завод за запошљавање РС

Секторска заступљеност запослених лица у 2019, 2020 и 2021. години показује да је највећи број лица запослен у прерађивачкој индустрији, и то 2.637 лица, или 22,56%, слиједе их сектор трговине са 2.415 лица, или 20,66%, остале јавне, друштвене, социјалне и личне услужне дјелатности са 1.892 лица, односно 16,18%, док остали сектори су укупно запослили 4.722 лица, или 40,60%.

Сагледавајући претходне периоде, може се рећи да су прерађивачка индустрија и трговина, највећи сектори који сваке године запошљавају највећи број незапослених лица, и као такви генеришу и највеће приходе у граду Бијељина.

5. ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА БИЈЕЉИНА

Акционим планом запошљавања Града Бијељина предвиђена је реализација два стратешка циља, и то: СЦ1 Повећање запослености и економске активности становништва у граду Бијељина и СЦ2 Одржавање постојећих и успостављање нових радних мјеста у привреди Града Бијељина кроз осам оперативних циљева у периоду од 2019. до 2023. године.

Укупна вриједност имплементираних пројеката у 2021. години износи 2.827.997,81 КМ, од чега је 901.582,00 КМ из буџета Града, док је из буџета различитих Министарстава Републике Српске за Град Бијељина издвојено око 1.901.415,81 КМ, а из екстерних извора 25.000,00 КМ.

У односу на 2020. годину повећана су издвајања из буџета Града Бијељина за имплементацију СЦ1 и СЦ2 Акционог плана запошљавања, наиме у поменутој години средства су износила 440.766,40 КМ, док у 2021. години средства су повећана за 460.815,60 КМ и износе 901.582,00 КМ и обухватају реализацију од стране Одјељења за привреду, Одсјека за локални економски развој и европске интеграције и Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина.

Што се тиче издвајања из буџета различитих Министарстава Републике Српске, неопходно је истаћи да су у 2020. години, средства реализована преко ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске". Обрађивач овог извјештаја није посједовао конкретне информације о утрошеним средствима за 2020. годину, тако да нема полазне основе за упоређивање средстава са поменутом годином. Такође, све информације о износу средстава су преузете на основу доступних докумената на званичној интернет презентацији Завода.

Износ екстерних извора за финансирање два стратешка циља у 2021. години је мањи за 60.283,10 КМ у односу на 2020. годину.

5.1. СЦ1 Повећати запосленост и економску активност становништва у Граду Бијељина

У оквиру овог стратешког циља Одсјек за ЛЕР и ЕИ у 2021. години, реализовао је пројекат Бизнис инкубатор: Шанса за почетак, пројекат „Иновациони центар за одрживи развој - ИнЦОР“, који је започет у 2019. години. Иницијатива за успостављање Иновационог центра за одрживи развој Града Бијељина проистекла је из одржаних радионица са студентима нашег Града, који су том приликом изнијели низ

квалитетних приједлога, којима би се живот младих људи на подручју Града унаприједио, а чиме би се, кроз подршку у оснивању бизниса и пружањем релевантних обука, допринијело смањењу процента одласка младих људи са овог простора. Град је обезбиједио простор, који је у току 2020. године у потпуности реновиран и опремљен ИТ опремом и намјештајем. У току 2021. године, ради обезбјеђења несметаног рада ИнЦОР-а, Одсјек за ЛЕР и ЕИ је расписао и реализовао јавну набавку мрежне опреме, која је набављена и постављена у простор ИнЦОР-а. Свим активностима је руководио Одсјек за ЛЕР и ЕИ, а кроз исте је успостављен функционалан Иновациони центар, чији почетак рада је озваничен 24. фебруара 2022. године. Укупна вриједност Пројекта у 2021. години износи 6.548,50 КМ, коју је Град Бијељина финансирао из сопственог буџета.

У току 2021. године, у име Града Бијељина, Одсјек за ЛЕР и ЕИ је успјешно прошао програм изградње и оснаживања дигиталних иновацијских центара у БиХ у оквиру пројекта "DigitalBiz" који је финансиран од стране UNDP-а. Поменути пројекат предвиђа подршку за институционалне партнере, предузећа и друге релевантне актере у кориштењу дигиталне економије као средства за повећање продуктивности постојећих економских сектора, растућих нових тржишта, као и убрзање економског раста. Пројекат је намијењен свим правним субјектима који пружају или имају намјеру пружати подршку дигиталној трансформацији микро, малих и средњих предузећа на територији БиХ. Запослени Одсјека за ЛЕР и ЕИ су прошли 11 обука након чега су презентовали своју идеју на догађају организованом на Игману, БиХ. Идеја се односила на основне обуке из дигиталног маркетинга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике са подручја Града Бијељина, које би се организовале у Иновационом центру за одрживи развој. У октобру мјесецу Одсјек за ЛЕР и ЕИ је обавијештен о прихватању идеје и њеном финансирању за одржавање поменутих обука за привреду које су успјешно организоване у фебруару и марту 2022. године за укупно 32 представника МСП која послују у Бијељини.

Агенција за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина је у току 2021. године наставила са активностима подршке сектору МСП и предузетништву, пружајући професионалну и стручну помоћ власницима привредних друштава и предузетницима, у свим фазама пословања у складу са расположивим капацитетима и кроз укључивање спољних сарадника. У оквиру нефинансијске подршке Агенција за развој МСП је одржала дводневну обуку за писање приједлога пројеката за добијање средстава из фондова ЕУ и других донатора за 14 учесника. Обука је била намијењена привредницима, који су у току обуке радили у групама и учили на приједлогу своје пројектне идеје тако да су на крају обуке могли да самостално напишу приједлог пројекта за своју идеју. Циљ обуке која је трајала два дана је да привредницима омогући лакши приступ, идентификацију, припрему и пробођење својих приједлога пројеката према донаторима.

Основна функција ЈУ Завода за запошљавање РС - филијала Бијељина је посредовање и подразумевјева повезивање понуде и потражње, односно повезивање лица која траже запослење са послодавцима који исказују потребе за посредовањем у запошљавању.

1. Рад са послодавцима

Посебан циљ у раду са послодавцима је ефикасније задовољење исказаних потреба послодаваца, као и повећање броја послодаваца који користе услуге посредовања, али и друге услуге ЈУ "Завод за запошљавање Републике Српске" - филијала Бијељина. Ова мјера је реализована кроз следеће активности:

- У 2021. години, с циљем обезбјеђивања радника према пријављеним потребама за запошљавање, вршена је потражња за радницима кроз пријаве;
- Проведено истраживање тржишта рада путем анкетирања послодаваца са територије Града Бијељина, односно Републике Српске о тренутним и будућим потребама, пословању у 2021. години као и плановима за 2022. годину;
- Израђени мјесечни планови сарадње са послодавцима на нивоу бироа, планирају се и одржавају редовни контакти са послодавцима те се формира база података о послодавцима;
- Успостављена сарадња са новооснованим послодавцима као и онима који не користе услуге Завода, у складу са могућностима изазваним пандемијом вируса COVID-19;
- Континуирано упознавање послодаваца са активним мјерама и другим услугама које реализује Завод.

2. Рад са незапосленим лицима

Посебан циљ ове мјере је био успостављање ефикасног савјетодавног процеса с циљем утврђивања вјештина и способности незапослених лица ради лакше запошљивости. Мјера се реализовала кроз следеће активности:

- Континуирано упознавање незапослених лица са правима и обавезама, као и са активним мјерама и другим услугама које реализује Завод;
- Континуирано информисање незапослених лица о условима и могућностима за запошљавање;
- У извјештајном периоду у савјетодавни процес су укључивана лица која су активни тражиоци запослења;
- Вршена је утврђивање индивидуалних планова запошљавања у 2021. години, као и њихова ревизија;
- Извршена је процјена степена запошљивости за сва лица у савјетодавном процесу (лакше запошљива лица, условно запошљива лица и теже запошљива лица). Евалуацијом ИПЗ-а је такође утврђено да је процјена запошљивости јако осјетљива активност иако се користи искључиво за планирање активности прилагођених индивидуално корисницима. Потребно је пажљиво разматрати и узети све карактеристике незапосленог лица у обзир при одређивању степена запошљивости;
- Како индивидуални план запошљавања представља основни инструмент у раду са незапосленим лицима, вршене су континуиране активности за укључивање лица у мјере активне политике запошљавања. Циљ је дефинисање занимања у којима ће се посредовати, активности које ће лице предузети и мјере у које ће се укључити ради запошљавања или повећања запошљивости;

- И у 2021. години редовно су провођене активности праћења тржишта рада, а све због свеобухватнијег познавања стања и прилика с циљем што квалитетнијег посредовања.
3. Повећање активности на тржишту рада, рад ЦИСО центара и Клубова за тражење посла

Циљ ове мјере је повећање активности незапослених лица на тржишту рада, посебно младих и дугорочно незапослених лица, односно унапређење запошљивости тражилаца запослења кроз развој вјештина за активно тражење посла. Активности ЦИСО центра у 2021. години:

- Информисање незапослених лица о правима и обавезама, као и услугама које пружа Завод;
 - Развијање вјештина за активно тражење посла, односно обуку за писање радне биографије и припрему за интервју са послодавцима у сједишту ЦИСО центра;
 - Радна група формирана унутар Завода је припремила Приручник за извођење мотивационе радионице и у децембру је одржана "пилот" обука.
 - Обука из предузетништва је реализована у сједишту.
 - У току 2021. године прикупљане су информације од користи за активацију младих када је у питању тржиште рада. Актуелне информације о могућностима запошљавања, едукацијама, волонтирању и пракси су редовно ажуриране, објављиване на друштвеним мрежама и коришћене у раду са корисницима услуга ЦИСО центра;
 - Активност професионално информисање школске дјеце и омладине је прекинуто у марту 2020. године због појаве пандемије COVID-19. Информације о стању на тржишту рада, у сврху избора занимања, достављене су у 36 школа у Републици Српској;
 - Корисници ЦИСО су оцјењивали кроз евалуацијске обрасце задовољство пруженим услугама. Пошто су корисници по правилу били задовољни услугама и методологијом рада ЦИСО и нису предлагали нове активности евалуација рада ЦИСО ће се у наредном периоду водити анкетирањем узорка добијеним случајним избором из популације.
4. Реализација мјера у области каријерне оријентације, информисања о избору занимања, планирању каријере и развоју цјеложивотног учења
- Ова мјера је у 2021. години подразумјевала презентацију стања на тржишту рада као битном сегменту доношења одлуке о избору занимања, будући да је активност професионалног информисања школске дјеце и омладине прекинуто у марту 2020. године због појаве пандемије COVID-19;
 - Циљ је јачање компетентности корисника у доношењу продуктивних каријерних одлука и повећање компетентности приликом доношења одлука у вези са избором будућег занимања.

4.1. Професионално информисање се реализовало кроз следеће активности:

- Програмом рада Завода за 2021. годину планиране активности у оквиру ове мјере нису у потпуности реализоване;

- Обављене публикације о стању на тржишту рада на сајту Завода;
 - Заинтересована лица су посјетом сајту Завода или ЦИСО/бироу могли добити све потребне информације о стању на тржишту рада;
 - Остварен контакт са свим заинтересованим школама када су у питању информације о стању на тржишту рада. Поменуте информације су пласиране у 36 школа у Републици Српској;
 - Завод је именовао члана Радне групе за каријерну оријентацију у оквиру ИПА програма Образовање за запошљавање.
- 4.2. Образовање одраслих и цјеложивотно учење. Област образовања одраслих је врло значајан сегмент рада, првенствено због неусклађености образовања са тржиштем рада. Ова мјера се реализовала кроз следеће активности:
- Наставак сарадње са Заводом за образовање одраслих и другим институцијама из области образовања;
 - Завод за запошљавање један је од учесника у давању мишљења о приједлогу програма образовања за оспособљавање запослених и незапослених лица;
 - Могућност обуке, преквалификације и доквалификације незапослених лица путем програма које нуди Завод за образовање одраслих РС и сарадња кроз програме;
 - Подизање свијести о значају улагања у људске ресурсе;
 - Учешће на састанцима, обукама и конференцијама који за тему имају образовање одраслих и цјеложивотно учење ради праћења стања у овој области у региону као и унапређење ове функције Завода.
5. Прикупљање података о тржишту рада, праћење основних показатеља о стању и потребама тржишта рада, праћење кретања запошљавања, укупне запослености и незапослености

Циљ ове активности је предузимање одговарајућих мјера у складу са промјенама на тржишту рада и постизање већих ефеката примјене активних мјера.

Мјера се реализовала кроз редовно прикупљање података и вођење евиденције у области запошљавања. Анализом података праћено је кретање на тржишту рада, те правовремено извјештавано о стању, кретању и структури незапослених, запослених са евиденције Завода, али и излазака из незапослености из других разлога. Ове активности су остварене кроз израду редовних стандардних и нестардардних извјештаја о стању и кретањима на тржишту рада. Објављено је 12 статистичких билтена ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске на интернет презентацији Завода.

У децембру 2021. године проведено је Истраживање тржишта рада анкетирањем послодаваца са подручја Града Бијељина и Републике Српске о стању и будућим потребама за радницима и кретањима на тржишту рада. Анализа и извјештај о проведеном анкетирању биће доступни почетком марта 2022. године.

5.2.СЦ2 Одржати постојећа и осмислити нова радна мјеста у привреди Града Бијељина

У оквиру СЦ 2. у 2021. години Акционим планом запошљавања Града Бијељина, у оквиру послова Одјељења за привреду, реализовани су следећи стратешки пројекти, мјере и редовни послови:

1. Подстицаји привреди у оквиру буџетске ставке "Афирмација предузетништва, студије, сајмови"

Укупно реализована средства за ову ставку износе 20.000,00 КМ. На овај начин је подржано одржавање манифестације „Сајам меса“ која је за циљ имала приказивање квалитета и разноврсности меса и месних прерађевина у Семберији.

2. Субвенције привредним субјектима

Укупно реализована средства за ову ставку износе 171.700,00 КМ, од чега субвенције за ЈП "Градска топлана" Бијељина износе 171.000,00 КМ и 700,00 КМ на име исплаћене финансијске помоћи за једног предузетника (није обављао дјелатност због епидемиолошких мјера).

3. Подстицај привредницима у циљу сузбијања посљедица корона вируса

Средства су додијељена на основу Одлуке о додјели бесповратних средстава на име финансијске помоћи самосталним предузетницима у циљу ублажавања посљедица пандемије Корона вируса са укупним износом помоћи од 200.000,00 КМ. Циљ је стављање у функцију финансијских средстава на име помоћи привредницима на подручју Града Бијељина, којима је у вријеме пандемије у циљу спречавања ширења заразе закључцима Републичког штаба и наредбама Градског штаба за ванредне ситуације Града Бијељина био привремено забрањен рад. Средства су додијељена као једнократна интервента подршка усмјерена на опоравак од посљедица кризе и рецесије предузетницима којима је најдуже био забрањен рад. Додјела средстава реализована је путем јавног позива, а средства су додијељења за 282 корисника са појединачним износом од 709,00 КМ, односно укупно је утрошено 199.938,00 КМ. Извјештај о реализацији Одлуке усвојен је на сједници Скупштине Града Бијељина.

4. Субвенција ЈП "Градско гробље" д.о.о. Бијељина у циљу сузбијања посљедица корона вируса

Средства су додијељена предузећу у износу од 50.000,00 КМ, а на основу достављеног извјештаја о утрошку средстава, утрошено је укупно 49.944,00 КМ (набавка погребног возила, уплата по Рјешењу Управе за индиректно опорезивање БиХ, услуге радова на припреми градилишта за потребе уређења гробних поља).

5. Субвенција ЈП "Градска топлана" Бијељина у циљу сузбијања посљедица корона вируса

Средства су додијељена предузећу у износу од 50.000,00 КМ. У Извјештају предузећа о утрошку средстава наведено је да су средства утрошена за набавку и испоруку угља за грејну сезону 2020/2021. година у износу од 50.000,00 КМ.

6. Подстицаји утврђени Програмом утрошка средстава остварених по основу концесионе накнаде са планираним буџетским оквиром од 130.000,00 КМ

Према одредбама Закона о концесијама, намјенска средства су утрошена на основу Програма коришћења средстава остварених по основу концесионе накнаде за 2021. годину, који усваја Скупштина Града. Овим Програмом је утврђено да се средства реализују у оквиру Програма коришћења подстицајних средстава за развој предузетништва - самозапошљавање за 2021. годину. Програмом коришћења подстицајних средстава за развој предузетништва - самозапошљавање за 2021. годину, средства се додјељују као подршка самозапошљавању незапослених лица и креирање нових радних мјеста, у циљу повећања запослености и економске активности кроз процес самозапошљавања у области занатско - предузетничке дјелатности. На основу Програма, донесен је Правилник о условима и начину остваривања подстицајних средстава у функцији самозапошљавања предузетника за 2021. годину, којим су ближе дефинисани критеријуми, намјена, начин и поступак расподеле средстава, потребна документација, надзор намјенског трошења средстава и остали важни елементи за реализацију Програма. Наконведеног јавног позива, бесповратна средства су додијељена за 21 корисника, а износ одобрених средстава 6.190,40 КМ по кориснику, односно укупно је реализовано 130.000,00 КМ.

7. Пословни форум менаџера, са планираним буџетским оквиром од 15.000,00 КМ.

Активност није реализована због пандемије корона вируса.

8. "Програм подршке развоју занатства кроз самозапошљавање незапослених лица са евиденције бироа Бијељина", чија укупна вриједност износи 40.000,00 КМ

Програм се финансира удруживањем средстава партнера од чега је Град Бијељина учествовао у финансирању у износу од 20.000,00 КМ (50%) и Завод за запошљавање у износу од 20.000,00 КМ (50%). Програмом је предвиђена додјела подстицаја за самозапошљавање 8 лица која се налазе на евиденцији Завода за запошљавање. Додјела подстицајних средстава има за циљ реализацију Акционог плана запошљавања Града Бијељина 2019 - 2023. година. У складу са Програмом и Правилником о начину и условима коришћења подстицајних средстава за развој занатства кроз самозапошљавање незапослених лица, расписан је Јавни позив на који се пријавило 13 лица, од којих је 8 лица испуњавало услове за додјелу бесповратних средстава. Реализација Програма кроз исплату средстава настављена је у 2021. години.

Поред наведених мјера подршке, реализован је још један пројекат који је за циљ имао јачање привреде на подручју Града кроз оснивање нових предузетника. Одсјек за локални економски развој и европске интеграције је реализовао пројекат "Импакт -

инкубатор пословних идеја" чија је укупна вриједност 65.000,00 КМ и кроз исти је подржано 9 нових предузетника.

1. "Импакт -инкубатор пословних идеја"

У склопу заједничке сарадње између Инвестицијске фондације ИМПАКТ и Града Бијељина у току 2021. године, уз подршку Владе Швајцарске, организована је предузетничка обука за 20 полазника и обезбијеђена финансијска, стручна и менторска подршка за 9 пословних подухвата / нових предузетника на подручју Града Бијељина. Ово је пети програм подршке предузетништву и самозапошљавању, који је у име Града Бијељина реализовао Одсјек за локални економски развој и европске интергације. У протекле три године организоване су предузетничке обуке за укупно 109, углавном незапослених, младих особа, а укупно 47 нових предузетника подржано је путем бесповратних грантова укупне вриједности 301.000,00 КМ.

Наведеним пројектним активностима се доприноси стварању повољнијег пословног амбијента и стварању услова за повећање броја запослених на подручју Града, а што је у складу са Стратегијом развоја Града, односно Секторским циљем 1.1. (ЕС): *Јачати капацитете малих и средњих предузећа и предузетништва уз сталан раст запослености*. Укупна вриједност пројекта износи 65.000 КМ (Донација: 25.000,00 КМ, Град: 40.000,00 КМ). Реализација активности: септембар – децембар 2021. године.

Агенција за развој малих и средњих предузећа за 2021. годину планирала је и реализовала четири подстицајне мјере, односно пројекта:

1. Подстицај развоја постојећих МСП-а (Јавни позив за додјелу подстицајних средстава постојећим малим и средњим предузећима), на који се пријавило 19 привредних субјеката, од којих је 12 добило подстицајна средства у укупном износу од 49.100 КМ, чиме је запослено четири нова радника.
2. Подстицај развоја новооснованих (start-up) привредника (Јавни позив за подстицај развоја новооснованих (start-up) привредника), на који се пријавило 25 привредника, од којих је 17 добило подстицајна средства у укупном износу од 43.300 КМ, чиме је запослен један нови радник.
3. Подстицај развоја предузетника (Јавни позив за подстицај развоја предузетника), на који се пријавило 33 предузетника, од којих је 20 добило подстицајна средства у укупном износу од 40.600 КМ, чиме је запослено пет нових радника.
4. Подстицај пројектима запошљавања младих (Јавни позив послодавцима и незапосленим лицима за коришћење средстава за запошљавање младих до 35 година), на који се пријавило 26 привредника, од којих је 17 добило подстицајна средства у укупном износу од 87.000 КМ, чиме је запослено 19 нових радника.

У оквиру СЦ 2. у 2021. години ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске вршио је реализацију, мониторинг и евалуацију програма усвојених Акционим планом запошљавања РС за 2020. годину, чија се реализација наставила и у 2021. години.

1. Програм финансирања самозапошљавања дјеце погинулих бораца Војске Републике Српске, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида ВРС у 2021. години "Заједно до посла"

Циљ програма је интеграција на тржиште рада лица из циљне групе Програма с обзиром на дугорочну незапосленост и социјалну искљученост. Такође, Програмом се настоји побољшати материјални положај ове осетљиве популације ради економске одрживости и социјалне интеграције, а с циљем стварања друштвено повољнијег окружења. Програмом се ова циљна група мотивише за рад и останак на тржишту рада, а с циљем одрживог запошљавања. Програмом се предвиђа останак у радном односу минимално 50% лица и након истека предвиђеног периода праћења. У оквиру поменутог програма на подручју Града Бијељина, а на основу информација са званичног сајта Завода одобрено је:

- Компонента 1: Суфинансирање самозапошљавања дјеце погинулих бораца ВРС за 10 лица у износу од 10.000,00 КМ по незапосленом лицу, што укупно износи 100.000,00 КМ;
- Компонента 2: Суфинансирање самозапошљавања демобилисаних бораца и ратних војних инвалида за 43 лица у износу од 10.000,00 КМ по једном лицу, што укупно износи 430.000,00 КМ.

2. Програм запошљавања и самозапошљавања циљних категорија у привреди у 2021. години

Циљ програма је подстицање запошљавања у привреди Републике Српске незапослених лица у неповољном положају. Додјелом подстицајних средстава и запошљавањем у привреди Републике Српске путем овог Програма утиче се на смањивање броја незапослених лица са евиденције и стварање социјално повољнијег окружења економским оснаживањем осјетљивих група. Програмом се предвиђа останак у радном односу минимално 50% лица и након истека обавезног периода праћења. У оквиру поменутог програма на подручју Града Бијељина, а на основу информација са званичног сајта Завода одобрено је:

- Компонента 1: Суфинансирање запошљавања код послодаваца за 24 лица из циљне групе у износу од 4.000,00 КМ по једном лицу што укупно износи 96.000,00 КМ;
- Компонента 2: Суфинансирање самозапошљавања 8 лица из циљне групе у износу од 5.000,00 КМ по једном лицу, што укупно износи 40.000,00 КМ.

3. Програм подршке запошљавању Рома у Републици Српској у 2021. години

Циљ програма је запошљавање лица из циљне групе путем подстицајних средстава за послодавце и стварање услова за самозапошљавање незапослених Рома, равноправно мушкараца и жена у складу са исказаним потребама, посебно цијенећи њихову социјалну и другу осјетљивост, а ради јачања њихове конкурентности на тржишту рада и спречавања дуготрајне незапослености. Програмом се предвиђа останак у радном односу минимално 40% лица и након истека обавезног периода праћења. У оквиру поменутог програма на подручју Града Бијељина, а на основу информација са званичног сајта Завода одобрено је:

- Компонента 1: Финансирање послодаваца за сваког запосленог Рома на период од 12 и 24 мјесеца, који није имао реализованих средстава на подручју Града Бијељина.
- Компонента 2: Финансирање самозапошљавања Рома на период од минимално 12 мјесеци, који није имао реализованих средстава на подручју Града Бијељина.

4. Програм подршке запошљавању у привреди путем исплате уплаћених пореза и доприноса за ново запошљавање радника у 2021. години.

Циљ програма је одржавање постојећег нивоа запослености и ново запошљавање у привреди путем пружања финансијске подршке привредним субјектима кроз исплату подстицаја у висини уплаћених пореза и доприноса за новозапослене раднике. У оквиру поменутог програма на подручју Града Бијељина, а на основу информација са званичног сајта Завода одобрено је:

- На подручју Града Бијељина, одобрено је запошљавање за 487 лица у просјечном износу од 2.217,13 КМ по особи, што укупно просјечно износи око 1.079.742,90 КМ.

5. Програм подршке запошљавању младих - дјеце погинулих бораца са ВСС у статусу приправника у 2021. години

Циљ програма је оспособљавање младих лица - дјеце погинулих бораца са евиденције незапослених за полагање приправничког испита и самосталан рад у струци. Програмом се предвиђаостанак у радном односу минимално 50% лица и након истека предвиђеног периода праћења. У оквиру поменутог програма на подручју Града Бијељина, а на основу информација са званичног сајта Завода одобрено је:

- Суфинансирање бруто плате за 14 дјеце погинулих бораца са ВСС у просјечном износу од 9.690,92 КМ по особи, што укупно просјечно износи око 135.672,91 КМ.

У моменту израде Извјештаја о реализацији Акционог плана запошљавања за 2021. годину, обрађивач не посједује званичне информације од имплементатора програма о броју лица којима је одобрено запошљавање, колико је запослено лица закључно са 31.12.2021. године, као ни о износу утрошених средстава. Горе поменуте информације су биле јавно доступне на званичној интернет презентацији Завода и кориштене су у сврху израде овог Извјештаја.

6. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Гране привреде у којима је дошло до битнијих промјена у односу на 2019. годину укључују привредне субјекте из дјелатности здравствене заштите и социјалног рада (+6 привредних субјеката), стручне, научне и техничке дјелатности (+5 привредних субјеката), административне и помоћне услужне дјелатности (+4 привредних субјеката), док су остале дјелатности доживјеле благе флукуације. Број привредних друштава у 2020. години износио је 1.069 и већи је за 17 друштава у односу на 2019. годину. Посматрано по дјелатностима, као и у 2019. години, највеће учешће у броју активних предузећа има трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала (39,01%) и прерађивачка индустрија (14,69%), те остале дјелатности са мањим учешћем.

Предузетништво у граду Бијељина већ четврту годину заредом биљежи сталан пораст од 1831 на крају 2018. године, 1854 на крају 2019. године, 1866 на крају 2020.године, до 2069 на крају 2021. године. Пораст броја активних предузетника остварен је у свим секторима, а највише у сектору интелектуалних услуга и занатства.

Такође, што се тиче броја самосталних предузетника, и поред отежаних услова пословања у 2021.години дошло је до повећања у односу на 2020. годину, при чему се мора узети у обзир раст појединих дјелатности као што су: занатство и агенције и услуге, при чему се број других дјелатности смањио.

Поменуте информације су битне прије свега из разлога идентификовања перспективних грана привреде на подручју Града као и грана привреде које су забиљежиле пад. Током 2021. године издато је 413 одобрења за рад у оквиру предузетничке дјелатности, што је 153 више него претходне године. Такође, у истом периоду стално су одјављене 193 предузетничке радње, што је 8 више него претходне године, док је привремени престанак рада пријавило 92 предузетника, 161 мање него претходне године. На дан 31.12.2021.године, у статусу привремене одјаве дјелатности налази се 43 предузетника.

Након анализе свих статистичких информација и података везаних за стање запослености и незапослености на подручју Града Бијељина, може се рећи да је у 2020. години дошло до повећања броја запослених и смањења броја незапослених лица у односу на претходну годину. Поменути трендови су значајно смањени у односу на 2019. годину, прије свега због појаве пандемије вируса COVID-19, који је након одлуке Републичког штаба за ванредне ситуације приморао поједине привредне субјекте да смање обим пословања, што је надаље утицао и на тржиште рада.

У току 2021. године кроз реализацију 15 пројеката подржано је 116 нових предузетника, што је за 87 више него претходне године, финансијски су подржана 334 постојећа привредна субјекта, обезбијеђено је 554 нових радних мјеста, што је за 519 више него прошле године и сачувано је преко 100 постојећих радних мјеста.

Овим активностима се у значајној мјери утицало на одрживост привреде на подручју Бијељине у периоду кад је Републички штаб за ванредне ситуације уводио непопуларне мјере које су негативно утицале на привреду, а све са циљем спречавања ширења вируса корона.

У наредном периоду неопходно је стратешки приступити изради Плана имплементације Акционог плана запошљавања у смислу креирања тима који чине представници релевантних институција, који у свом дјелокругу рада посједују информације значајне за дефинисање перспективних и угрожених привредних сектора на подручју Града Бијељина у сврху израде програма, подстицаја и активности које ће доприносити унапређењу пословног окружења Града Бијељина кроз реализацију Акционог плана запошљавања Града Бијељина до 2023. године.

ОБРАЋИВАЧ

**Одсјек за локални економски развој и
европске интеграције**

**Анкица Тодоровић
Шеф Одсјека**

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Љубиша Петровић